

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt vores arbejde – Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

H. FULDMÆGTIG
LOUIS VICTOR A. MATHIESEN
VESTERBROGÅDE 20B-3 TV
79 KØBENHAVN V

SORANERBLADET

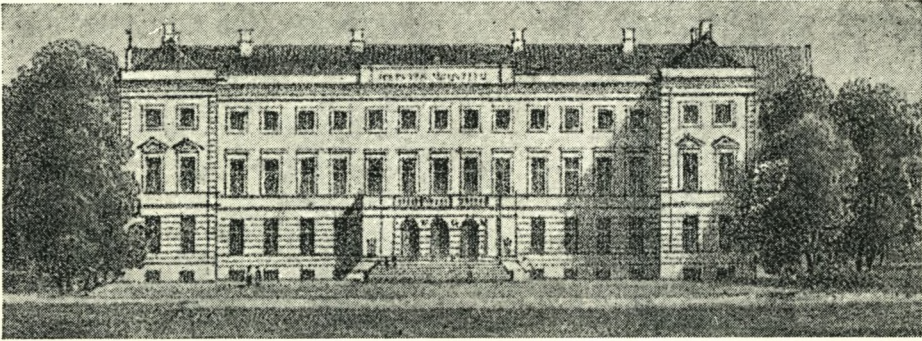
NR. 12 DECEMBER 1967 52. ÅRGANG

Månedsskrift
for Soransk
Samfund

<p><i>Højlund & Løgstrup</i></p> <p>marketing</p> <p><i>Tlf. (01) 21 63 37</i></p> <p><i>Helgolandsgade 13</i></p> <p><i>1653 København V.</i></p>	<p>Detail- handels- instituttet</p> <p>Tlf. (01) 21 63 37</p> <p>Helgolandsgade 13</p> <p>1653 København V</p>	<p>NORDISK KONSULTATION A/S</p> <p>Helgolandsgade 13</p> <p>2653 København V</p> <p>Telefon 21 63 37</p> <p>Direktør N. E. LØGSTRUP</p>
<p>MERKUR A/S</p> <p>HERMODSGADE 14 ÆGIR 8888</p> <p><i>Kaffe og The en gros</i></p>	<p>(03) 63 22 22 1. kl. værelser og smukke selskabslokaler Største og førende</p> <p>HOTEL POSTGAARDEN, SORØ</p> <hr/> <p>Kaina Rustolie - Kaina Vaabenolie - Kaina Loddefedt Nova Slagloddepulver - Nova Svejsepulver De kendte Kaina- og Nova-Produkter fra Vissinggaard Laboratorium anvendes paa Værksteder, Garager og Fabrikker overalt i Danmark. Forlang Kaina- og Nova-Produkter hos Deres Handlende.</p> <p>VISSINGGAARD LABORATORIUM Vissinggaard pr. Brødstrup . Telf. (05) 75 14 14</p>	
<p>Mogens Krog-Meyer Højesteretssagfører</p> <p>Gothersgade 109, K. Minerva 5800</p>	<p>STAALKONTORET v. R. E. Brincker</p> <p>Jægersborgvej 64 Kgs. Lyngby Telf. (01) 88 26 22</p>	<p>BANKEN <i>for Sorø og Omegn</i></p> <p>FILIAL AF PRIVATBANKEN I KJØBENHAVN A/S</p>

Academia Sorana

efter gammelt stik

SORANER-BLÅDET

DECEMBER 1967

52. ÅRGANG

NUMMER 12

Vilhelm Gregersen, præst og poet

17. marts 1848 — 16. januar 1929

Af Poul Schjærff

I tilslutning til Vilhelm Gregersen-aften i Studenterforeningen og med den tilstundende jul for øje, kan det være på sin plads at genopfriske mindet om denne fine personlighed og gode soraner.

I

Levned og virke.

Vilhelm Gregersen var storkøbmands-søn fra Flensborg; faderen var en god dansk mand; ofte tog han den lille Vilhelm på sine knæ og sang danske sange for ham, moderen var en mild, kærlig og from kvinde med sans for poesi og fortrolig med dansk og tysk digtning.

Sin oprindelse glemte Vilhelm Gregersen aldrig; få har som han talt og sunget om Sønderjyllands sag, genforeningen var hans livs store glæde, om

end det smærtede og skuffede ham, at fødebyen ikke kom hjem til Danmark.

Vilhelm Gregersen kom i skole i Flensborg og havde en tid historikeren A. D. Jørgensen til lærer, hvad der yderligere bestyrkede hans danskhed.

Familien flyttede efter 1864 til København, og Vilhelm Gregersen var en af den store skare drenge og unge mennesker, der tog til Sorø og ved deres sønderjydske mål lavede op såvel i klassen som på legepladsen. I begyndelsen følte han sig ikke så godt tilpas på Sorø, som han besøgte i årene 1864—68; han fandt tonen dér noget rå, dertil kom, at han led af hjemvé; en enkelt kammerat »drøjede« sig lidt over ham, men snart fandt han sig til rette, og hans kammerater bevarede ham i varigt

minde, ikke mindst på grund af de sange og viser, stedet inspirerede ham til.

En dag mange år efter Sorøtiden hørte han på gaden i København én råbe »Gregersen«; det var den ovenfor omtalte kammerat, der nu syg kun kunne bevæge sig i rullestol. Alt opløstes i harmoni, og Gregersen ydede ved flere lejligheder sin syge kammerat økonomisk støtte.

Mangesidigt interesseret faldt det ham vanskeligt at vælge sin livsbane efter studentereksamen 1868. Et påbegyndt teologisk studium opgaves snart, så studerede han sprog, var en tid i faderens forretning, derefter huslærer på en herregård — men 1875 tog han atter fat på teologien og blev 33 år gammel teologisk kandidat 1881. Samme år fik han en stilling som kateket ved Vor Frelsers kirke i København; året efter begyndte hans egentlige præstegerning, der er knyttet til tre steder: Naur og Sir ved Holstebro 1882—86, Stauning ved Ringkøbing 1886—97 og Hornslet ved Kaløvig 1897—1918.

Overalt mindes han som en veltalende og afholdt præst, der delte glæde og sorg med sine menigheder. Kirkeligt sluttede han sig ikke til nogen bestemt retning, men så det som sin opgave at mægle mellem yderstandpunkter som Grundtvigianisme og Indre Mission.

Sammen med hustruen Emilie Kayser levedes der i hans præstegårde et lyst og lykkeligt hjemliv med en stor børneflokk. Om moderen, fortæller en af sønnerne, var der altid et præg af mildhed, fred og skønhed, faderen gav sit væsen udtryk i sin musik — når han sad ved

sit harmonium, glemte han alt omkring sig, her talte han med sin Gud. En dag kom en mand ind i studereværelset for at tale med præsten, der, optaget af sit spil, ganske glemte manden. Pludselig opdagede han denne og udbrod forfærdet: »Men, min kære mand, omforladelse, hvor længe har De dog siddet der?« Jo, han havde da siddet der nogen tid, men det havde været så skønt at høre præsten spille.

Efter 37 års virke i den danske kirke tog Vilhelm Gregersen sin afsked og bosatte sig i Gjerrild; han ligger begravet i Grenaa.

II

Digteren.

Vilhelm Gregersen tælles ikke blandt de store poeter — man vil forgæves søge hans navn i de større litteraturhistorier, og dog er det hans digtning, der vil bevare hans navn. I højskolekredse, i ungdoms- og skytteforeninger, i forsamlingshuse og i præstegårde sang man atter og atter hans sange; kunstnere som selveste J. P. E. Hartmann, Aug. Enna, Otto Malling m. fl. har sat toner til hans vers, og selv har han komponeret melodier til mange af sine digte.

Rytmer og rim føjede sig let for ham, og han digtede ud af en lys, positiv, engageret indstilling til livsværdierne. Hans produktion omfatter fire digtsamlinger i årene 1875—1911 samt to musikhæfter 1914—17. Den kan inddeles i tre hovedgrupper: Naturdigte, fædrelandske digte og religiøse digte.

Alt det skabte har hans kærlighed: Blomsterne, fuglene og skovens træer.

Han undres over den hvide vintergæk, vårens bebuder, han elsker den bly, blå viol, den i det ydre så beskedne, men fint duftende reseda, og den lille bellis med de danske farver; den skal sættes på hans grav:

Sæt saa Bellis, røde, hvide,
let du fatter deres sprog:
Jeg var dansk i fryd og kvide,
dansk som gamle Dannebrog.

Blandt træerne bærer bøgen fortrinnet:

Der gives i Verden ej Silkeskrud
som dine dunede Blade.

Og de muntre fugle karakteriserer han fint: Stæren varsler forår, nattergalen, »hans egen Fugl«, synger, når hele verden sover, lærken er hans læremester:

Og lær mig, naar jeg selv er glad,
min kære, lille Broder,
at drysse Glædens Solskinsbad
til dine friske Noder.

I de fædrelandske digte træder det blide og bløde i baggrunden; de præges af en egen mandig kraft, der styrkes af kærligheden til det land, der har lidt uret og vold. I sangen om Dannebrog hedder det:

Jeg véd ej Flag saa skønt som du,
du røde Dug med Korset hvidt,
jeg véd ej Flag så kært som du,
thi du er mit, ja du er mit.

I »Mit Hjemland« tolkes landets mangfoldige skønhed: Den blånende bugt, skovens løvbredde kroner, de bugnende marker, de blommede enge, de lyng-

brune heder og de vejrslagne klitter. Stærkest banker hans hjerte for Sønderjylland, »vor Smertes Land«, de der nede holder riddervagt, til en dag befrielsen kommer.

Hans religiøse digte besidder ikke Kingos vælde eller Grundtvigs orgelbrus, snarere er de i slægt med Brorsons stilfærdige, inderlige tone:

Synes Livet dig en Gaade,
synes Vejen dig for trang,
giv dig hen i Herrens Naade,
og din Graad skal blive Sang.

Den samme gudstillid får udtryk i en af hans kendteste sange: »Stræk din Fod«:

Stol paa Gud,
om det end ser broget ud!

Udbredt i tusinder af eksemplarer hør den bidraget til at holde modet oppe hos sønderjyderne. I et andet digt ser vi, hvorledes Gud viser ham vej livet igennem:

Vor Fader har Lys i sit Vindu,
det skinner i Natten frem,
det lyser saa mildt og venligt
og leder os stille hjem.

Her klinger toner fra Brorson og Ingemann.

I særlig grad er Gregersen blevet julens sanger; atter og atter varierer han adventstidens og julens glade budskab, til fuldkommenhed i hans kendteste og mest udbredte: »Der er noget i Luften«, som han selv har sat melodi til. Den skildrer forventningen, og i sidste strofe beder han »Højtidens Drot« skænke os *hans* fred:

Thi evig, ja evig er Glæden,
naar du følger med.

Mange af vor tids kølige, hårde mennesker vil nok finde sangen sentimental, men den udløser et håb, dulmer og skænker fred, og det har den gjort hos tusinder.

Fuldttonende samler han julens elementer i den sang, der fra 1906 som en fast tradition tonede juleaften i Hornslet Kirke: »Naar Aaret det hælder, og Dagen er kort«: I årets mørketid falder sneen, den lyse jul kommer, julen, hvor Gud af kærlighed gav os sin søn, så vi kan fejre festen som børn, og som børn takke for gaven, vi fik.

I den danske Salmebog findes af Vilhelm Gregersen én original salme (nr. 327) og to bearbejdelser (nr. 158 og 331).

III

Sorø- digteren.

Vilhelm Gregersens soranske poesier er samlet i »Soransk Samfunds Sange«, 3. Samling, 1916 og i Sor.-Bl. I, 1916, s. 67.

Vilhelm Gregersen kom godt ud af det med den daværende rektor, den milde og blide P. H. Tregder, 1815—87, lektor ved Akademiet 1843—45, efter rektortid i Aalborg rektor på Sorø 1863—82. Han havde en gang reddet Gregersens hjemrejse til jul efter en mindre forseelse (Sor.-Bl. I, 1916, s. 49), så Gregersen priste ham højt. Tregders nom de guerre var »Tjørnen«, ikke den hårde stikkende, men

En gammel Hvidtjørn
udi sin fulde Pragt,
hvor Tornene er vegne
for Blomsters milde Magt.

(Sang for rektor ved studentergildet i Sorø 1868). Og ved afsløringen af mindestenen for Tregder på hans grav i Sorø den 13. oktober 1889 karakteriserede Gregersen fint og kærligt den gamle skolemand (Sangbogen s. 23—24).

I sangbogen finder vi nogle af Gregersens gymnasiasviser: En ikke datérbar »Til de gamle Soranere, fra de unge do.« skrevet før 1868 (Sangbogen s. 311), én »Ved Tasetouren 1867« (Sangbogen s. 58), en anden »Ved Tasetouren« den 21. maj 1868 (Sangbogen s. 61) samt en ligeledes ikke datérbar »Splinterty Vise for Soranere«, skrevet efter 1868 (Sangbogen s. 312), som den forrige under pseudonymet »Krillesen, virk. Kammerrad« eller, varieret, »Coerilli«.

Til Soransk Samfunds sammenkomster i Sorø har Gregersen slået lyren 1872, 1880 og 1912; sidstnævnte år den 30. juni indviedes Fraterbrønden ved en mægtig højtidelighed, Gregersens sang »Mindets Skaal« taler smukt om Danmarks minder og vore egne minder. Og ved bordet talte Gregersen, hvad jeg, der var med dengang, ikke erindrer, hvorimod jeg husker Vilh. Andersens storslåede indvielsestale (trykt under titlen »Soranere« i »Folk og Mennesker«, 1919, s. 244—251). Omvendt bidrog Gregersen til at tilvejebringe og forhøje feststemningen ved Samfundets møder i København i årene 1870, 1871, 1877, 1882 og 1884, Holberg-festen, der efter referaterne må have været det helt store. Gregersens sang her hylder fædrelandet og den mand, der som et vårbrud bragte et frisk pust, lyste op og gav mod til at »sjunge i den danske Tunge«, nemlig Holberg. (Sangene kan

ses under de pågældende årstal i Sangbogen).

Pladsen tillader ikke at bringe prøver på denne soranske produktion; men Vilhelm Gregersen indtager en smuk plads blandt de soranske poeter (der i nutiden synes udslettet af de levendes tal), og hans sange og viser vidner højt om stedets og skolens betydning for ham livet igennem.

Soraner-Bladet

For mig at se — det er vist første gang, jeg udspyr denne moderne, så beskedent — pralende vending — har det forløbne år været godt for bladet, idet en række medarbejdere har ladet det nyde godt af deres viden og sprogkunst.

Redaktionens arbejde har derfor kunnet indskrænke sig til at fylde halvdelen af Sor.-Bl. med et par »lødige« artikler, de obligate omtaler af frokostmøderne, litteraturanmeldelser, nekrologer samt soranske noter, altså en ren sinecurepost!

En dyb tak til de ovennævnte — *Perfer et obdura*: Hold ud og vær standhaftig — eller mere frit: Gak videre med at bidrage næste år, hvor jeg ønsker mine kammerater alt godt uden yderligere mer-mer-oms.

Red.

En sjælden soraner fejrer jubilæum

Kontorchef Johan Hjarup.

For 25 år siden, den 1 december blev kontorchef Johan Hjarup ansat i Pri-

vatbanken, hvis Kuponkontor han leder. Han er søn af fhv. bankdirektør Alfred Hjarup, Sorø, han er født den 10. juni 1923, tilbragte syv år på Akademiet, tog studentereksamen 1942, fik bankuddannelse i såvel hovedkontoret som i flere af filialerne og bestod 1958 diplomprøven i bankvæsen fra Handelshøjskolen. I en kortere periode havde han sit virke i Banken for Sorø og Omegn, som i 1965 blev sammen-sluttet med Privatbanken. For et par år siden blev chefsposten i Privatbanken ledig — den besattes med Hjarup, der med stor dygtighed har administreret denne afdeling.

Alt dette lyder ret hverdagsagtigt og »normalt«; men den »pæne provinsdirektørsøn«, som han var et udpræget eksempel på, da han kom til hovedstaden, var mere end det.

Tidlig under sin uddannelse — vel allerede som elev — kom Hjarup ind i modstandsbevægelsen, hvor han allerede i 1943 var med i BOPAs tidlige sabotager. Efter en dom ved en dansk ret(!) på 4 år hensattes han i Nyborg Statsfængsel, i 11 1/2 måned i celle sammen med en anden soranerkammerat. Under alle forhold og under den største fare for sig selv besad han en ærlig vilje til at »écraser l' infâme«, selv under de vanskeligste forhold holdt han »galden flydende« (Pontoppidan), et eksempel for andre. 1945 i februar blev han sammen med andre politiske fanger befriet fra fængslet; han gik under jorden i Odense og deltog her i det mest farlige og krævende illegale arbejde, bl. a. et angreb på Beldringe flyveplads, var aktiv i første linie indtil

juni måned 1945, hvor han blev kaldt til København for at gøre tjeneste i det »æreskompagni« fra BOPA, som gjorde tjeneste for Special Forces.

N. S. og P. Sch.

Dødsfald

Grosserer Svend Lier Schrader.

* 6. november 1899 — † 27. oktober 1967
En gammel soraner er gået bort. Ikke en af dem, der gjorde sig stærkt bemærket i Soransk Samfund, men som hele livet havde Sorø i sit hjerte.

I mange år var vi en lille flok, som mødtes i Sorø hvert forår, 2—3 dage, for at nyde både forårets komme og minderne ved lange traveture i skovene og hyggeligt samvær. Svend Schrader var en af de gladeste af dem.

Altid var han i godt humør, når han var i soraner-vennernes kreds, uanset om det gik op eller ned for ham i tilværelsen, og livet sparede heller ikke ham for modgang. Altid var han ens overfor vennerne fra Sorø, trofast og reel, en gentleman i ordets bedste betydning.

Også mange Palmesøndage gik turen til Sorø kirke, til konfirmationen, og en hyggelig frokost, inden vi skiltes. I de seneste år spistes frokosten hos Schrader på hans gård på Glænø, et sted hvor han nød at slappe af fra sin store virksomhed. Hans lyst havde altid været at »eje jord«, og her var han i kontakt med naturen, som betød meget for ham. Driften af gården interesserede ham stærkt, afgrøderne på markerne, hans »naturhave«, som han havde

lagt et stort arbejde i, fugle- og dyrelivet på alle årets tider.

Svend Schrader kom på Sorø i 1912 og forlod skolen med realeksamen 1916. Efter en solid handelsuddannelse oparbejdede han gennem årene en stor grossist-virksomhed, først i Nørregade i København og i de senere år på Roskildevej ved Albertslund. Her blev han på storartet måde bistået af sin søn.

Indtil sin død var han formand for »Sorø kunstmuseums venner«, en post, som interesserede ham meget.

Vi, hans venner fra Sorø, vil savne ham, hans glade smil og hans store trofasthed.

Æret være hans minde.

H. K.

Lektor dr. phil. Thor Jensen Bech.

* 11. juli 1882 — † 31. oktober 1967
85 år gammel døde lektor, dr. phil. Thor Jensen Bech, den 31. oktober (lungebetændelse).

Thor Jensen Bech var søn af proprietær Jørgen Bech, Østergaard ved Løgstør, og hustru Julie Margaret Jensen. 1894 kom han på Sorø og tog studentereksamen 1901 (I en amerikansk omtale af ham er det blevet til: »He received his early education at Sorie(!) Academy in Copenhagen(!)«).

Han befæstede og udvidede sine kundskaber ved talrige studieophold ved forskellige universiteter: Berlin 1907, Columbia (U.S.A.) 1909—10, 1916 og 1917—18, Sorbonne 1909 og 1922—23, Chicago 1917.

Herhjemme har han haft ansættelse i Udenrigsministeriet, i Undervisningsministeriet og på Købmandsskolen; in-

tet af dette tilfredsstillende ham, ej heller juraen, den sagde ham ikke noget. Han tog derfor 1909 til U.S.A., var hjemme 1911; og siden 1913 har U.S.A. været udgangspunktet for hans virke. Han var en af de tre første, der kom til Amerika efter tildeling af det af den dansk-amerikanske millionær Poulsen oprettede legat »American-Scandinavian-Foundation«. I Amerika fortsatte han sine andetsteds påbegyndte studier over sammenlignende litteratur som lærer og lektor og lektor i moderne sprog ved forskellige universiteter og kollegier, bl. a. ved Emory and Henry College, Emory, Virginia og Hanover College. (Da der i ca. tyve stater i U.S.A. findes et Han(n)over, har jeg angående beliggenheden søgt oplysning hos Bechs broder; stedet ligger i staten Indiana).

Under opholdet i Berlin påbegyndtes udarbejdelsen af en afhandling om »Luthers Indflydelse paa Goethes Sprog«; han søgte med denne at opnå doktorgraden i U.S.A., men da den var på tysk med tysk emne, afvistes den (det var på 1. verdenskrigs tid).

1926 fik han doktorgraden i filosofi ved Columbia universitetet med afhandlingen »Scandinavian Antiquities in the French Romantic Movement«. Dette arbejde høstede stor anerkendelse i U.S.A., mens det herhjemme kun påagtedes af få, og et ønske om at blive knyttet til Københavns Universitet, opfyldtes heller ikke.

Thor Jensen Bech tilbragte sine sidste år i Hanover og døde dér. Med ham er en særpræget personlighed gået bort. Hans livsløb prægedes af flere elementer: Hans enspændernatur, ensomheds-

følelse, drag af melankoli, skuffelser af forskellig art, der fremkaldte bitterhed. Dertil kom splittelsen mellem Europa og Amerika.

Han efterlader enke Hazel Irene, f. Tull samt en søster og broder, begge bosat i København.

Af studenterholdet fra 1901 lever nu kun tandlæge Otto Schmedes; han, lektor Jes Skovgaard (død 1961) og prof. Johs. Pedersen var gentagne gange sammen med Bech i årenes løb, og tandlæge Schmedes traf af og til sammen med Bech under ophold i U.S.A.

P. Sch.

Godsejer, hofjægermester

Mogens Grüner

* 2. december 1891 — † 25. november 1967
Efter lang tids sygdom døde godsejer, hofjægermester Mogens Grüner den 25. november, 75 år gammel.

Mogens Grüner var født på Egemark som søn af forpagter cand. polit. Gustav Emil Grüner, død 1900, og hustru Hilda Laura Lohse, død 1897. På Sorø gik han 1903—10 og tog der studentereksamen. Efter en grundig landbrugsuddannelse på flere gårde blev han allerede 1913 ejer af Sæbygaard ved Høng, Esbern Snares gamle herresæde. 1962 solgte han gården til godsejer Torben Dahl. Han var en anerkendt dygtig landmand, og i tidernes løb beklædte han talrige tillidshverv. En stor indsats gjorde han, der aftjente sin værnepligt som gardes, for De danske Garderforeninger, hvis præsident han var 1955—63. Her var han højt værdsat, og ved sin enestående venlige og ligefremme værd blev han afholdt i vide kredse. Han

vil længe mindes, også blandt soraner-kammeraterne. Han efterlader sig hus-tru Maud, f. Groothoff, og to døtre. Hans broder, Chr. Grüner, er student fra Sorø 1909.

P. Sch.

Jul i Sorø 1967

Til glæde og fornøjelse, ikke alene for indvånerne i den yndige Sorø by, men for enhver, der har tilknytning til stedet, har den energiske og idérige redaktør, *Osc. Lünell*, for 15. gang udsendt »Jul i Sorø«. Det er en fremragende og interessant årgang, som det vil ses af det følgende.

Minder fra barndommens Sorø-idyl vækkes straks til live ved det kønne omslag, et fotografi af Amtsmuseets gård i sne.

Der åbnes som sædvanlig med en lille juleprædiken, denne gang af pastor *Niels Kr. Jensen*, Slaglille. Julen er en bøn om fred på jord, brød til verden og tak for livet. — Historisk stof behandler pastor *Elna Bækdorf* i en velskrevet artikel »Fra fange til forstander« om magister Iver Bertelsen, der 1567 for en teologisk forseelse blev fange på Sorø kloster, men tre år efter blev abbed for klosteret. Et broget og interessant livsforløb oprulles her.

L. Chr. Mørk, Dianalund, går tilbage til vor forhistorie og skildrer i »Jærvens Tand« novellistisk, men med solid videnskabelig baggrund en episode af Bromme-kulturen. Kra-a er forelsket i den unge Mi-i; for at vinde hende har han lavet en halskæde af dyretænder, men den vigtigste, jærvens tand, mangler, hvorfor hun afviser ham og oven i købet flænger hans overarm med en skarp skindskraber. Senere lykkes det ham dog at undlive en jærv og komme i besiddelse af det eftertragtede trofæ — og alt ender godt. (Men jeg synes, at den

gode Kra-a må gå ind til foreningen med Mi-i med lidt betænkelighed!)

Nutidens Sorø får også en berettiget plads: Sparekassebogholder *Henning Malmberg* beretter indgående om Sorø Spare- og Laanekasse gennem 100 år, træk af dens historie og rids af de mange, der har været knyttet til dens drift. I serien »Soranske virksomheder« fortæller reklamechef *Herman Jensen* om Nærum Nylon, Sorø, hvor der hvert døgn fremstilles 78.000 par damestrømper i virksomheden ved Nordmarksvej. Om Sorø-sportens høje stade, der behandles af redaktør *Poul Henrik Pedersen*, vidner det, at to danske mesterskaber erhvervedes af en tennisspiller og en ung orienteringsløber, fint! Kunsten administreres som vanligt af dr. phil. *V. Thorlacius-Ussing*; hans rigt illustrerede artikel giver et indtryk af Sorø Kunstmuseums støtte vækst ved de talrige nyerhvervelser, køb og gaver.

Personlige minder forelægges af to mænd, en gammel og en yngre. Når jeg om den første bruger betegnelsen »gammel«, må dette tages med forbehold: *Købmand Kr. Petersen*, seniorchefen for firmaet Petersen og Jørgensen, er ganske vist højt oppe i firserne, men aktiviteten og vitaliteten er prima. Vel oplagt tegner han i form af et interview med pastor Paul Honoré et kulturbillede: »Købmand før og nu«, 70 års erindringer fra dengang de handelsrejsende optrådte med høj hat. Den yngre er dyrlæge *Leif Leth*, 39 år, indfødt soraner, student fra Akademiet 1946. Interviewet af red. Lünell, fortæller Leth om sin Akademitid, om sin studietid og — særdeles interessant om »2 1/2 år som dyrlæge i Bagdad«.

Det muntre indslag leverer *Peter Smut* med en versificeret oversigt over mindeværdige begivenheder i staden i det svundne år — dette suppleres af to billedsider: »Året fortalt i billeder«; og overalt vrimler det med billedstof, så der er også meget for øjet. Til slut gentages: En prima årgang. P. Sch.

Soraner biografier

1901-1960

Selvom vi endnu ikke har fundet frem til alle, der er udgået fra skolen 1901—1960, skrider arbejdet godt frem; vi søger stadig adresser, og vi arbejder på udformningen af biografierne for dem, vi har fået skemaer fra.

Desværre er der en del, også adskillige medlemmer af Soransk Samfund, der ikke har indsendt deres skema, og vi anmoder endnu engang alle om at gøre det omgående, så vi kan spare de mange penge og den megen tid, der medgår til at »rykke«.

Det var lidt beklagelse, men vi har også mange glædelige oplevelser, f. eks. at flere hundrede gamle soranere sammen med deres skema har indmeldt sig i Soransk Samfund. En nærmere opgørelse vil blive fremlagt på generalforsamlingen i april 1968.

Og så måske det aller glædeligste: En gammel soraner har foreslået, at værket også skulle indeholde biografier over alle lærere, der har virket ved skolen inden for tidsrummet 1901—60, og lektor Marcus Pedersen har gjort os den glæde, at påtage sig at skrive biografierne. De vil komme som en indledning til værket, altså i 1. del, der omfatter elevbiografierne 1901-10. Alle, der har bestilt denne del, vil således uden videre få lærerbiografierne med, og det gælder naturligvis også for dem, der har bestilt hele værket. Hvis dette skulle få nogen, der endnu ikke har bestilt hele værket, til at gøre det nu, kan det stadig nås. Send blot et brev-kort til formandens kontor.

Alle, der bestiller hele værket inden udgangen af januar 1968, vil få det leveret indbundet uden ekstra betaling.

1. del kan naturligvis også bestilles separat.

Hvis vi ikke møder alt for store vanskeligheder med at få de resterende

skemaer retur, skulle værket kunne foreligge i løbet af 1968.

Altså: Send os skemaerne omgående!

Godt Nytår til alle og tak til de mange, der i årets løb har hjulpet os med at fremskaffe adresser og andre oplysninger.

Redaktionen

af

Soraner-Biografier 1901—1960.

Soranerfrokosten

Torsdag den 7. december 1967.

Om formiddagen ved Sundets bred: Meleret himmel, grågrønne bølger, hvid sne, den første sne — julesne — »der er ingenting i verden så stille som sne« (Helge Rode). En god time senere: Kongens Nytorv i Absalonia: Himlen den samme, sneen gråsort ælte.

Lidt efter på »Grand«: 45—50 kammerater til julemøde; årgange 1900—1966. Fint fremmøde.

Kann bød velkommen til julefrokosten. Han havde medbragt Samfundets dirigentklokke, der har 50 års jubilæum; den blev skænket af 3 realister 1917, er tegnet af soraneren Martin Nyrop samt støbt af den kendte bronzestøber Laur. Rasmussen, der nu opgiver sin forretning. Klokken bærer en henvisning til Jobs bog 13,5: »Om I dog ville tie stille, så kunne I regnes for vise«.

Netop 1917 blev Martin Nyrop færdig med restaureringen af Tersløsegaard, hvor han ikke alene ydede et betydeligt arbejde, men også betalte en del af regningerne. Som en tak fik Nyrop og frue lov til at holde ferie på gården, og han blev den første formand for institutionen; den nuværende er også en soraner: Jonas Bruun, og nye restaureringer har fundet sted på Holbergs sommerbolig; Samfundet mindedes hans fødselsdag den 3. december med en krans på statuen foran Det kgl. Teater. Holberg oprettede af sit gods et baroni,

der skulle forblive udelt; det blev dog splittet, og nogle soranere købte gården og reddede den derved. Skolen leve! Efter Hauch — Hebo — det gamle vers og fine akkompagnement sluttede Kann med at udtale sin glæde over at se de yngre, som han indbød som Samfundets gæster i dag. Bifald. Senere takkede *Bjarne Banggaard Laursen* for de unge; han var både giver (medlem af bestyrelsen) og modtager; han påpegede frokosternes betydning som samlingspunkt for godt samvær.

Niels Heilmann meddelte, at der kun var få eksemplarer tilbage af pladen »Sorø Minder« og håbede at vinde sit væddemål (om en frokost) med Kann om, at pladen skulle være udsolgt inden jul. *N. E. Løgstrup* oplyste, at indholdsfortegnelsen til Soraner-Bladets årgange 26—50 nu forelå og kunne rekvireres hos ham.

Svend Clausen meddelte nyheder fra Sorø: Hagen Hasselbalch havde optaget en film om H. C. Ørsted, og som auditorium tjente Akademiets fysiske samling, der bl. a. rummer Hauchs gamle fysiske apparater, der passede til Ørstedstiden, og som staffage fungerede elever, klædt i gamle dragter — Sorø Sparekasse havde haft 100 års jubilæum; en af medstifterne var daværende lektor ved Akademiet (senere professor) Ludvig August Rothe, der boede i Molbechs hus, som blev Sparekassens første kontor. — I »Baldur« diskuterede man — foreløbig uden resultat — optagelse af I G'erne i foreningen.

Oberst *E. F. Frigast*, 50 års studenterjubilær, takkede for indbydelse til årsfesten i Sorø; vort hold har ofte mødtes i Sorø — den tanke bør de yngre tage op. Udbragte et leve for formanden, bestyrelsen og bladets redaktør.

Otto Mackeprang bragte en personlig tak til afdelingsingeniør Sofus Larsen, Søllerød kommune. Et hyggeligere menneske at arbejde sammen med har jeg aldrig kendt. »Stuff« giver dyrene

navne o: gader og veje med forståelse af stedernes præg og historie«.

Edv. Kindt reflekterede over frokostterne: Som student kom man der sjældent, på livets midte, når man fra det fremmede var hjemme, som emeritus nyder man dem intenst. *Svend Clausen* var begejstret for de to unges referat af årsfesten og diskuterede sammen med flere frokosternes oprindelse. Overlæge *Hammerich Damm*, Skive, fortalte om soranerdynastier, især læger, på Skiveegnen (Als-Nielsen. f.x) og om soransk kammeratskab.

Alt imens fossede indbyrdes bemærkninger som et Niagara, mens man nød de gode spiser; særlig må fremhæves, at etablissementet »Grand« — mirabile dictu — viste sig at besidde flere slags sild end de obligate evighedssild.

Alt forløb og endte i hygge og harmoni, og lad os mødes igen *torsdag den 4. januar anno domini 1968*, kl. 12,15.

P. Sch.

Legater

Ansøgninger om legatportioner for nedennævnte under Soransk Samfund hørende legater.

Ansøgninger om de nedennævnte legater skal inden udgangen af januar måned 1968 indsendes til direktør, cand. jur. *Svend Clausen*, Nørre Søgade 25, København K., stiledes til Soransk Samfund med angivelse af, hvilket legat der søges.

1. *Fhv. Handelsskoleejer og -forstander Valdemar Petersens legat for unge mennesker, der er udgåede fra Sorø Akademis Skole med realeksamen.* En eller to portioner er ledig for én soraner udgået med realeksamen. Fortrinsret har sønner af borgere i Sorø by eller landdistrikt samt sådanne, der går handelsvejen.

2. *Støttefondet for gamle Soraneres efterladte.*

En eller to portioner er ledig og kan søges af gamle soraneres efterladte. Fortrinsret har enker med børn.

3. *Møllejer Frederik Jørgensen og hustrus legat.*

To portioner er ledige til uddeling, særlig i uddannelsesøjemed, men iøvrigt også til gamle soraneres trængende enker.

4. *Forstkandidat Gustav Hoff-Hansens legat.*

Der er her ingen portioner ledige, idet legatet indtil videre oppebæres af en slægtning til legatstifteren.

5. *Ingebjørg og Poul Suhr-Henriksens legat.*

En eller to portioner er ledig til trængende gamle soranere eller til gamle soraneres uddannelse eller til sådanne formål, som skønnes af betydning for Sorø Akademis Skole eller Soransk Samfund.

6. *Soransk Samfunds 100-års jubilæumslegat.*

En eller to portioner er ledig og kan søges af nuværende eller tidligere elever eller lærere.

7. *Digteren, cand. jur. Aage Krarup Linds legat.*

En eller flere portioner af dette legat er ledig. Legatets formål er at bekoste eller yde tilskud til udgivelse af kvalificerede arbejder af kunstnerisk, videnskabelig eller praktisk art, som skyldes personer, der i mindst tre år har været elev på Sorø Akademis Skole eller som er eller gennem en årrække har været lærere ved skolen. *Svend Clausen.*

Det var dengang

Vidste I, at vort blad også engang har bragt en veritabel kryds — og tværs, helsides, endda en holbergsk. Næppe — men det er også 25 år siden.

Det skete på 258-årsdagen for Holbergs fødsel, som fejredes af Soransk Samfund i Operacafeen, Holbergforskeren, lektor *Th. A. Müller*, causerede over sit speciale og belyste ud fra epistlerne Holberg som forretningsmand, jorddrot, skribent og menneske. Og inden man derpå gik over til smørrebrødsbordet, kom så overraskelsen, ovennævnte + og tv., som ingeniør *Torben Madsen* havde gjort.

Den blev løst på stedet, og de 2 første bogpræmier tilfaldt soranerstudenterne af 1940, Mogens Schæffer og Ib Gunnar David; førstepræmien var Holberg-Samfundets Storm Petersen-udgave af Niels Klim, formentlig overrakt af dette Samfunds formand dr. phil. *Eiler Nystrøm*, der var blandt gæsterne.

At vort Samfunds æresmedlem, professor *Vilhelm Andersen*, sluttede festaftenen med et Holberg-Müller causeri og *Sigurd Langberg* med en Holbergoplæsning, vil næppe forundre nogen.
Elbs.

Gamle Soranere og soranske noter

Soransk Samfund lykønsker følgende kammerater, der har fødselsdag i januar 1968:

2. Kommandørkaptajn *Helge Worm-Leonhard* (f. 1918), Sylvestervej 4a, Vanløse.
4. Forvalter *Peter Larsen* (f. 1908), Borgmestervej 11, Horsens.
5. Overtelegrafist, ingeniør *Frederik Leopold Jørgensen* (f. 1888), Duntzfeldts Allé 10, Hellerup.
5. Gårdbesidder *Hother Smith* (f. 1898), Bramdruplund pr. Haderslev.

5. Lektor *Poul Andr. Diemer* (f. 1908), Nørupvej 26, Rødovre.
6. Bygmester *Hans Jørgen Bollerup Hansen* (f. 1908), Crux del Eje, F.C.C.N.A., Argentina.
8. Tandlæge, Dr. of dental Surgery *Otto Schmedes* (f. 1883), Pilestræde 40, København K.
14. Direktør *Carl Johan Graae* (f. 1893), London.
16. Fabrikant *Paul Christoffersen* (f. 1898), Trunnevangen 1, Charlottenlund.
19. Prokurist *Jens Olaf Stubbe-Teglbjærg* (f. 1898), Dragsholmsvej 6, Vanløse.
20. Gymnasielærer *Carl Skjold* (f. 1898), Skyttemarksvej 42, Næstved.
20. Overlærer *Gunnar Blicher Dam* (f. 1898), Drogdensvej 3, Dragør.
22. Proprietær *Svend Hilarius Kalkau* (f. 1908), Simonsborg, Alsted pr. Fjenneslev.
24. *Chr. Theodor Funch Rasmussen* (f. 1883), på Sorø 1896—98.
25. Direktør *Carl Vilhelm Nielsen* (f. 1893), Strandvejen 188, Snekkersten.
26. Landmand *Emil Bülow* (f. 1878), på sorø 1890—95, IV. '95.
26. *Georg Kristoffer Stürup Johansen* (f. 1893), på Sorø 1904—06.
27. Tandlæge *Rudolf Oskar Ejner Gertz* (f. 1888), Rødegaard 18, Sundby.
27. Guldminebestyrer *Ove Hinding* (f. 1898), Eiffel Flat, South Rhodesia.
29. Driftsingeniør *Thøger Binneballe* (f. 1883), Drejøgade 8, Odense.
30. *Vald. v. Osten Hackhe* (f. 1888), Ringstrupvej 8, Rødovre.
30. Fru *Marie Ohrt*, f. Haugaard (f. 1898), Trautnersvej 2, Sorø.

*

Løvens kemiske Fabriks forskningspris for 1967 på 10.000 kr. tildeltes den 21. november professor ved universitetet i Odense, overlæge, dr. med. *Poul Plesner* (s. '42). Professor Plesner er lige fremragende indefor biokemi og cellefysio-

logi. Han er født 1924 i Nagasaki i Japan, hvor hans far var stationeret som kabelingeniør. Som så mange andre udlandsdanskernes sønner kom han på Sorø, det var 1935, og 1942 blev han student, derefter cand. med. 1952. Efter en kortvarig ansættelse som hospitalslæge gik han over i rent videnskabeligt arbejde, først som assistent hos professor Kalkar ved cyto- fysiologisk Institut, senere på Fibiger-laboratoriet og fra 1957 på Carlsbergfondets biologiske Institut. 1966 blev han professor i biokemi i Odense, og i en nær fremtid bliver han professor i molekylær biologi sammesteds. Professor Plesner har fået et frugtbart samarbejde sat i gang mellem danske og amerikanske celleforskere. Hans grundige forskning er parret med en videnskabelig fantasi, der åbner muligheder, som ikke er åbenlyse for mange. — Hans broder, *Einer Plesner*, er student fra Sorø 1941.

*

Fra 23. november 1967 at regne er professor, overkirurg, dr. med. *Jens Chr. Christoffersen* (s. '30) udnævnt til ridder af Dannebrog.

*

På Landsrådsmødet på Nyborg Strand den 27. november blev civilforsvarsforbundets hæderstegn overrakt bl. a. til brandchef, cand. polyt. *Jan Ammitzbøll* (s. '21).

REDAKTION:

Højagervej 67, Rungsted Kyst, lektor P. Schjærff. Tlf. 86 38 32 (ansvarshavende) og Algade 70, Vordingborg, overbibliotekar C. G. Elberling, Tlf. 511 (subs. 638).

EKSPEDITION:

Helgolandsgade 13, København V.
Direktør N. E. Løgstrup. Tlf. (01) 21 63 37.

Fr. Palm Greisens bogtrykkeri, København.

Soranerbladet

ønsker

en glædelig jul

og et godt nytår!

